

תרופה, שספק תרפא - ספק תחיש את המיתה

השאלה: האם מותר לתת תרופה לחולה שאומדים אותו למות, אשר עשויה לרפאותו, אבל עלולה להחיש מיתתו?

תשובה: יסוד האיסור - אנו חוששים אפילו לחיי שעה ואפילו בגוסס ממש, (כמבואר ברמב"ם, הלכות אבל, פרק ה' ובשולחן ערוך, יורה דעה, סימן של"ט). ו"הואיל ודין זה הוא דיני נפשות ממש וצריך להיות מתון מאוד בשאלה כזו, כי כל המאבד נפש מישראל כאלו איבד עולם מלא, לכאורה היה נראה דשב ואל תעשה עדיף".

יסוד ההיתר - כאשר מקרב מיתתו בלי לעשות כלום לרפואתו - הרי זה באמת שופך דמים, אבל כשרוצה לרפאותו - בזה אין אנו חוששים לחיי שעה. וכך כתב הרמב"ן בתורת האדם - "לחיי שעה לא חיישינן", פירוש לספק חיי שעה במקום שאפשר שיחיה הרבה - אין חוששין.

מסקנה: "בנידון דידן, כיון דודאי ימות, מניחין הודאי ותופסין הספק, אולי יתרפא. ומכל מקום אין לעשות הרופא כפשוטו כן, רק צריך להיות מתון מאוד בדבר לפקח עם רופאים מומחים בעיר על פי רוב דעות, דהיינו רובא דמינכר (רוב ניכר), שהוא כפל, לפי שיש לחוש לקלי דעת, על כן יעשה על פי רוב דעות הרופאים והסכמת החכם שבעיר".

(שאלות ותשובות שבוח יעקב, חלק ג' סימן ע"ה).

מקורות נוספים:

שו"ת בנין ציון, סי' קי"א; שו"ת חת"ס, חיו"ד, סי' ע"ו; פתחי תשובה, יו"ד, סי' קנ"ה סק"א; גליון מהרש"א, יו"ד, סי' קנ"ה סק"א; שו"ת מלמד להועיל, חיו"ד, סי' ק"ד; שו"ת ציץ אליעזר, ח"ד סי' י"ג; שם, ח"י, סי' כ"ה, פי"ז; ח"י הרשב"ץ כתובות, ד"ז ע"א; שו"ת לבושי מרדכי, חיו"ד מהד"ת, סי' פ"ז; שם, חחו"מ סי' ל"ט; שו"ת בנין דוד, סי' מ"ז ועוד.